

UŽ SE NEMĚLY VRÁTIT

Osudy žen nespravedlivě odsouzených komunistickým režimem

ANOTACE:

Aktivita žákům umožní pochopit konkrétní dopad dlouhodobého věznění na další – osobní i profesní – život nespravedlivě odsouzených žen v politických procesech v 50. letech minulého století. Díky práci s myšlenkovou mapou si žáci uvědomí reálné následky, které věznění pro tyto ženy mělo, v souvislostech.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

OSV, VDO

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

DOPORUČENÝ VĚK: **12+**

CÍLE:

Žáci:

- se seznámí s osudy nespravedlivě odsouzených a vězněných žen v 50. letech minulého století v komunistickém Československu;
- uvažují o vlivu věznění na další život těchto žen.

DĚLKA: **55 min. (včetně projekce filmu)**

POMŮCKY:

- velký arch papíru pro každou skupinu
- psací potřeby do každé skupiny
- tabule nebo flipchart

POSTUP:

1. Ještě před projekcí snímku rozdělíme žáky do skupin zhruba po 5, každá skupina dostane velký arch papíru.
2. Napíšeme na tabuli centrální část myšlenkové mapy, od které budou žáci rozvíjet své úvahy: *Jakým způsobem ovlivní pobyt ve vězení život mladé dívky, která byla ve věku jednadvaceti let nespravedlivě odsouzená a deset let vězněná?* Vysvětlíme postup při práci s myšlenkovou mapou (viz Obecné rady a doporučení při práci s AV lekcí).
3. Necháme skupinám asi 8 minut na diskusi a vypracování mapy.
4. Poté jednotlivé skupiny své myšlenkové mapy představí.
5. Následně žákům promítneme film **Ztracená duše národa – Ztráta slušnosti**.
6. Po projekci žáci pracují opět v původních skupinách. Každá skupina si vybere jednu z žen, jejíž osud je ve filmu zachycen.

7. Žáci se zaměří na osud vybrané ženy. Pracují s vytvořenou myšlenkovou mapou a doplňují ji o informace, které získali o osudu „své“ hrdinky z filmu.

REFLEXE:

Při závěrečné reflexi představí jednotlivé skupiny ostatním své myšlenkové mapy. Popíšu, zda se jejich předpoklady shodují s tím, co protagonistky filmu popisují. Ptáme se: *Jak se ženy s vězněním vyrovnaly a jak se na dobu svého věznění dívají dnes?*

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Aktivita je podle mého názoru využitelná jak pro 2. stupeň základních škol, tak pro školy střední. Na základě mé zkušenosti je vhodná pro doplnění znalostí o politických procesech. Jelikož se však úvodní diskuse vztahuje k emocím a schopnosti projektovat se do cizích postojů, je stejně dobře využitelná i v hodinách psychologie.

Pokud žáci ještě nikdy nepracovali s metodou myšlenkové mapy, je důležité nezapomenout jim předem vysvětlit její podstatu. Nepostradatelná je tu i role pedagoga – osvědčilo se mi žáky upozorňovat na indicie ve výpovědích uvedených ve filmu, které jim mohou sloužit jako odpovědi k úvodní otázce aktivity. Některé nepřímé výpovědi by totiž mohly být žáky opomenuty; proto považuji za dobré je vybízet dalšími podpůrnými otázkami, například: *Proč tyto ženy nikomu konkrétnímu nic nevyčítají? Co to o nich vypovídá?* Aktivita vyvolala u žáků silnou odezvu, a proto ji celkově hodnotím jako zdařilou.

Tereza Vodičková, SSOŠ Bean s. r. o., Praha